

Ročník XXIX

V Praze, 21. června 1895

Číslo 32 (1461)

V BOUŘKÁCH

(Hledá ztracené dítě.)

Z našich starých obrázků.
Sepsal František Dvorský.

V městech Pražských na ulicích, rýncích i v zájezdních domech šenkovních plno bylo lidu, vozů těžkých, plachetních i lehkých vozíků o jednom koni a kočárů krytých, pomalovaných erby všelijakých rytířů. Přiběhli, přijeli na koních, vozích sedláci a rytíři, utekli z krajův Zateckého, Plzeňského, Rakovnického i odjinud, aby zachránili se před nepřítelem. Na vozích, senem, slámostí vystlaných naložené byly duchny, šaty, drobné nářadí, truhlice. Z pod plachet vozových vyhlídaly ustrašené obličejy žen i dětí, za vozy přivázané byly na provazích krávy, hříbata i jiný domácí dobytek. Někteří i ovce a kozy přihnali. U vozů stáli, pocházeli, rozprávěli hospodářové sedláci s ustaranou tvářmi, projížděli na koních krokem zemani i rytíři, hovořili, rozhlíželi se, jako by očekávali nějaké poselství. Někteří náměstí, ulice Pražské podobaly se táborům lidu, jen že málo a skoro nic vidět bylo věci válečných a vojenského života. Jen tu a tam zakmitl vzduchem z pochvy vytržený rapír některého rytíře, nebo do výše na ramenou zavěšené třetly muškety čeledi panské. Žádného nebylo vidět nadšení. Všechno to ležení vypadalo hůře nežli vojsko po ztracené bitvě, kteréž obává se nového útoku nepřítele a chce spasiti se útekem. A vedle cizích, přespolečných chodil lid Pražský po ulicích, náměstích, jeden sem, druhý tam jako ovce ztracené, koukali na sedláky, zemany, rytíře, kteříž utekli ze svých vesnic,

tvrdí, aby zachovali životy i kus svého majetku před zběhli nepřátelskou. I mnohé statné postavy panské, kterýmž by lépe bylo slušelo, aby v poli stály proti nepříteli, procházely se v pěkném ústrojení po ulicích a náměstích, i málo toho dbaly, že hodina národa dobíhala, a hrozivé stíny událostí budoucích dělily již záhubou, zkázou. A podobně i mnozí obyvatelé měst Pražských svatou lásku k vlasti své neplnili, nevykonávali tou měrou, jakou povinni byli. Všelijakých uživali výmluv a odkladův. Málo, málo bylo lásky! Jako celá země Česká, takž i Praha nemohla vzbopiti se k ráznému činu, nemohla vyprostiti se z mdloby, kterouž byl celý národ obestřen. Netečnost, zmalátnělost a převrácené, lehkomyšlné posuzování událostí opanovaly také obyvatelstvo Pražské. Zápal nadšení národního nemohl ani

v rozhodné, poslední chvíli plamenem vyšlehnouti, poněvadž dusil se pod bejlím rozbrojů domácích a malicherných starostí o výšni, osobní potřeby. Nedostávalo se zmužlosti, scházela vytrvalost v započatém boji. Jedni chválili, druzí haněli konání najatých válečných vůdců Anhalta, Mansfelda, však všichni báli se najatých svých žoldákův, když houfně, někdy se zbraní nebo beze zbraní v roztrhaném oděvu a polobosi do Prahy se přihnuli, aby hlásili se o nevyplacený žold, a dělali se rovnou měrou před cizí zběhli, kteráž po městech drancovala, páčila.

Byla to skutečně pěkná čeládka. Valná většina vojákův, kteříž bojovali pod prapory království a ostatních zemí koruny za práva svobody národa Českého, byli najatí cizinci, Němci. Dlouholetým mřím šitý i meče v Cechách zrezavěly, a machiavelistickou cizí politikou i domácími hádkami někdy hrdý, na svou slávu, práva žárlivý národ otupěl, stal se vlažným k národní své povinnosti. A když již bylo zle a zle a ještě by se bylo našlo dosti k boji ochotných, nebylo v Cechách muze, jenž by byl dovedl říditi, nadchnouti lid, k němuž by všichni s důvěrou se byli shrnuli, aby proti nepříteli se bránili do poslední krůpěje krve. Nebylo jednoty, společného chorálu národa, zpěvu božích bojovníkův, kterýž někdy za věčné památných bojův husitských byl postrachem nepřátel. Nebyl to boj celé rodiny národní, ale nerovný zápas reprezentantů národa, stavů českých a najatého většinou žoldáctva s mocným, dobře organizovaným nepřítelem. Proto nebylo a býti nemohlo všeobecného národního nadšení. Osamělé, žalostné, až zoufalé vý-

Kristus loučí se s Matkou.

Výjev z posledního lidového představení v Lastiborí r. 1891.

(Kv. Janek Dr. Č. Zobra: Chybné lidové hry pasíjové na NVČ.)

kríky vlastenecké bdy nepronikly k srdci národa, poněvadž blouhčí nási neslyšely. Lev český se neprobudil.

Pokleslá mysl národa jevila se i u Pražanů tím, že jedněm říkáje ústy prosili a celou duší starali se o to jen, až vojsko do měst Pražských vtrhne, ať pod prapory krále Bedřicha nebo pod korouhvemi císařskými, aby domy jich nebyly drancovány, poněvadž nade všechno jim bylo milejší domácí pohodlí a péče o vlastní majetek.

Dvěře neštěstí otevřeny byly dokořán.

Na ryneček a velké náměstí Starého města Pražského přiběhlo z ulic od mostu něco ze zvlajícího lidu. Pobíhali a křičeli, že nepřátelé již vpadli do města. Mezi výkřiky, plácem žen i dětí, kteréž na to jako v odpověď se ozvaly, mezi říčením, připraháním koní, šikováním vozů slyšeti bylo i mnohá prokletí.

«Bohdejž pět hromů ty naše bojovníky zabilo!» zaklel zeman.

«Jsou dobří, udatí, aby je na čerta smekl, pěkněť jsou nám to spravili,» odpovídal druhý.

«Pane nejmilostivější! Noče každý rozumný posoudí, že pro nás nemůže nežli zle byti, a my ubozí budeme. Pán Bůh sám pomáhej,» přidal k tomu měšťan.

«Ztrestej ty psy drancovníky, cizí, bídné tyrany!» zvolal sedlák. «Slyš, ó slyš, Bože milostivý!»

A již koně za uzdu chytil a k ulici Celetné obracel, aby s ostatními z Prahy pryč ujel. A ujížděti, jako by je honili již nepřátelé.

Za nimi na malý ryneček Staroměstský hnul se divný houf. Napřed vykračovali Pražští tuláci, někteří s pískáním a zpíváním, vedle nich přimotalo se a poskakovalo několik mladých, rozpuštěných holek, za těmi všemi od jedné k druhé přebíhal, křičel, hrozil Malostranský bířič, aby tu neuzutečnou chasu přivedl do pořádku. A za takovým houfem několik kroků jel na schromlém koni náky rejtář. Na místě šturmhaubu, měl na hlavě klobouček s přímě, jako toulající se pobuda, v ruce držel polámanou ručnici, po boku klátila se pochva bez meče, na zádech měl kus černého železného píechu, pravá noha včela v dřevě botě, na levé byl nasrčen šteric s rozdrápnou puňčochou. Kábátec od deště, slunce vyrudlý a spánou zmaštěný sotry ukazoval, jaké někdy byl barvy. A v takovém ustrojení blýskaly ze zarostlé černé tváře oči jako nějakého dravce. Rád by byl s koněm vjel do té zavlající chasy, trhal uzdu, ale ubohý kůň nechťel, nemohl. Zaklel cizí řečí, až chasa před ním jdouc leknutím odskočila, i bířič sebou trhl. A rejtář vida, jaký strach způsobilo jeho zaklení, spustil z široké své huby všechny elementy, firmamenty a zlořečí na deset tisíc ďáblů, sakramentů. Za jezdcem šel bubeník, ale buben neměl. Zastavil jej u markýtky. Jen palicky v ruce držel. Vskak když jízdný vědce zaklel, rukou mu to škublo, i začal mlátit palickami do vzduchu jako do bubny. Snad bil ty firmamenty s tisícem sakramentů a ďáblů, že nejdou na pomoc. Ostatních asi čtyřicet zoldáků, kteříž v neurované řadě kráčeli, byli podobně zmustrovaná čeládka. Šel jeden, šli dva, tři a celý houfec. Vypádali spíše jako zoldáci tuláci, kteříž chodili od místa k místu po zebrotě, někteří pak byli podobní více loupežníkům nežli vojákům.

Před radnicí Starého města Pražského zastavili. Bubeník byl skokem a rejtář, aby mu s koně pomohl; rejtář seskočil, natáhl se, narovnal si klobouk a rozhlídl se po radnici. Potom ptal se něco bířiče, kterýž eskadronu s pěchotou z Malé Strany byl doprovázel. Vskak bířič nerozuměl německému jazyku a ukazoval na věchod do rathouzu. Rejtář trochu zaklel, zamumlal «nix pemiš», a kráčel ke věchodu radnice, dopadával na levou nohu v střevisci obutou jako jeho schromlý kůň. Ve dveřích zastoupil mu cestu bířič Staroměstský, za ním primas a několik radních pánův, kteříž právě

z rady se ubírali. Zastavili na prahu u dveří. Rejtář pokynuv před pány hlavou, počal německy vykládati, že si jdou pro zold. Primas se zamračil, porozuměl něco málo z cizí řeči o zoldu a pohlednuv skoumavě na vedle stojící pány radní, kteříž hlavy na pravo i levo obrátili, odpověděl českým jazykem, že města Pražská je neverbovala, a že tudíž nejsou povinni je platiti, že nad praporem zradili a od ostatního vojska utekli, a «na hrdle ztrestání byste měli býti Bože vši milosti,» ukončil primas. Na to obrátiv se k jedné radní osobě, potají narižoval, aby městská stráž ihned přiběhla. Rejtář, jenž z řeči primasovy vyrozuměl jeť něco o verbování, však z posuňku, vzezeť poznal, že omdítavou dostal odpověď, vzkřikl: «Sold! Geld!» a udeřil rukou na prázdnou přelomenou pochvu. Meče neměl, aby mohl zařinčeti a důrazu slovy svým dodat. V tom však přiskočil bubeník a počal před primasem palickami šermovat, křičeti, že zoldu, chleba nemají a o hladu v rozdrápném šatu že zemi Českou, města Pražská brániti a s nepřitelem se rváti nebudou. «A když jste nás neverbovali, aspoň jedním, jedním čejte!» Ad vojenská rozuteklá sebránka vykřikla: «Chleba! peníze!» a chystala se s několika kusy různých zbraní jako k útoku. Primas ohlížel se netrpělivě po stráž. A přicházela. Šestnácte městských zbrojnošů chvatně v řadě kráčelo. Za nimi jelo osm vozů s chleby, jež města Pražská českému i najatému cizímu vojsku do ležení válečného posílala pod ochranou stráže.

«Jsou vozy s proviantem,» pravil nevře primas městským radním, kteříž by již rádi byli viděli, aby zbraně městské stráže zakryly je před těmi vojenskými pohledy.

«Snad aby lerno udereno bylo na buben,» navrhl jeden z radních.

«Veni potřebi,» odvětil primas, «vskak se brzo od nás odtrhnou, až přijdou naši zbrojnoši.»

A sebránka vojenská se obrátila, jako by na ně vůdce vykřikl, vyběhla z řady a utíkala za posledním vozem s chleby, při němž žádná nebylo stráže. I rejtář s bubeníkem od primasa a pánů se obrátili a vytrhli za ostatními. Za nimi pospíchal primas, tuše asi, co bude se dít. Radní osoby z obležení vojenského osvobozené za hlavou města také krapně se pustily. I ostatní všechna neuzutečná čeládka, jež «vojáky» doprovázela, a jui zvědaví lidé, kteříž zatím houf byli rozrůznou, také s malým pokřikem k vozům odběhli. Před radnicí zůstal sám s sám chromý kůň německého rejtara. Nerozuměl tomu všemu, co se děje, obrátil jen hlavu několikrát na pravo a na levo, jako by hledal svého pána, a když žádného nebylo, sklonil hlavu a počal po zemi také hledati nějakého zoldu, fedruku.

Jako vci hladoví vrhli se «soldati» na poslední vůz, zastavili koně, a dříve nežli primas přikvapil, rozebrali část šeststve napečených chlebů. Rejtář s bubeníkem stáli na voze a šazovali chleby, i městští pobudové již na ostatní vozy vskakovali, aby se také zásobili. Vskak zbrojnoši, kteříž před vozem prvním kráčeli, již přiběhli a na rozkaz primasův loupěti vozův chlebních zastavili. Bubeník i rejtář seskočili s vozu a s nákladem chleběv, co popadnouti mohli, utíkali, zanechavše primasovi i zbrojnošům nádvkem několik nadávek. A vozy jely dále.

«Vý šelmy, zrádci, visele! Bodejž vás tisíc hromů potlouklo a čert pobral, počkejte, až vás dostanu, já vám ukážu, jaký tady je regiment,» křičel bířič Staroměstský, a nečekaje ani, jaké mu bude dáno od pana primasa komando, hnul se za nepřitelem.

«Nu, to by byla pěkná konfuš, aby takoví tuláci a kubenáři, kteříž od praporců utekli, nám sem do Prahy jako na medovou kaši přiběhli, aby jim břicha zrostla,» huboval přední konšel. «Proč se dali verbovati? Vždyť my hned od času postního jízdu svou s naším znamenitým nákladem vydržujeme a tak všemu dosti činíme.»

«A teď ještě vedle rozkazu královského máme osobně do ležení se vypraviti! Nikdy toho nebyvalo, aby erbovní z stavu městského lidé byli povinni táhnouti osobně do pole. Jsme chudí, koní jízdných nemáme, ani s nimi zacházeti umíme. Pěkná by to byla roztržnost, abychom my vedle vyšších stavů na koních pokulhávali,» huboval druhý.

«A kde jest berně, kterou odvádíme? Kde jsou naše svobody, domácí naše artikule? Proč odvádíme dvacet tisíc chleběv? Bude-li to ještě za měsíc trvati, sami co jísti mítí nebudeme! Bohdejž je hrom, takové vojáky! Na mém chudém dvorečku všechny dobytky, klisla mně pobrali, štěpy posekali, toliko stará hrůš pozůstala. Dá pán Bůh sám, že je hromobitím všechny potluče,» křičel třetí.

«A toho všeho jest vinen ten brannej Bartoň v bráně Strahovské, že ledajakýms k... m a takovým partajím z vojny vrata odvírá a do měst Pražských pouští. Dika pánu Bohu! že jsme předeš bašty proti Pohorlci u Kapucínů spravili, dali, abychom v jistém opatrování zůstávali mohli; neboť kdyby na vojnu zřízené osoby do Prahy přikrádali se měly, nebylo by možné strachem obstatí a takové soužení spáseti, kam bychom utekli se o pomoc? Nic platno by všecko nebylo. Divné kousky by nám provozovali. Pán Bůh dej, abychom toho všeho zlého již zbýti mohli a více trápení nebyli. Až zoldáci odtáhnou, tráva zase naroste,» vykládal «pánům» poctivý souseď, jenž by celou tu vojnu byl rád prodal za každou cenu, jen aby pokojně užívali mohli svého majetku.

«To se pěkně hospodari, pánové,» vskočil do řeči nějaký soused s nevelkou černou bradkou. «A kde jsou naši, kde se perou?»

Před branami vašeho města,» vzkřikla žena, kteráž před tím nepokojně mezi lidem byla pobíhala, jako by někoho hledala, a potom naslouchala rozhovoru pánův a sousedů. «Před brány vašeho města přitáhne nepřítel a s ním vaši hladoví zoldáci. Zatknete korouhve na rybních, ulicích, shráte se k nim se svými zbraněmi. Kde jsou vaše meče, ručnice, halapartny? Nepřítel volá vás! Vypáhněte koně z vozů, vskočte na kůň! Hrdě lerno na buben!»

«Hladoví zoldáci! Co pak jest to za osobu, pane primase, že tak svým jazykem zde šermicluje?» volal radní.

«Nevím, nevím,» odpovídala vážně hlava města, «divné věci povídá, a prsty ukázal na čelo.»

«A divné kusy by nám dělala, kdyby náš rychtář,» a rukou se ohlízel, jako by hledal pochopa. «Odkud ty jsi utekla?» křikl na ženu, kteráž na «pány» pohlížela, jako by odpovědi čekala. «Snad abychom ji dali do rukou našeho... a kdeže pak a po kom se štáti ten náš rychtář? Tak ledajaké k... y do města pouští a... nedopověděl. Koukal, jak jezdec jakýs zbežle s koněm uprota proti nim, «pánům, se žene. Byl to německý rejtář, jenž před chvílí s ukradenými bochníky utíkal a zastíhnuv selský povoz s počnými koňmi na ulici bez dozoru, jednoho mžikem vypřáhl, chleby na bubenika hodil, na kůň vskočil a ujížděl. Primas s ostatními sotvy se vyhnuli. Bířič hnul se všecek upachtěný za dvojnásobným zlodějem. Chytil již koně za ocas. Rejtář vida nebezpečí, koněm zpátky trhl, až rychtáře poválil. A když lidé za ním se zběhli, chopil polámanou ručnici a hrozil vystřelem. Primas, páni křičeli: «Držte ho!» vskak rejtář s koněm ubáhl. A páni ještě ani oči neodvrátili od ujíždějícího Němce, již bířič z pádu svého sotva povstalý stříl se chytati za uzdu jiného koně, na němž seděl onáček pán s vytaseným rapírem. Hnal se za rejtářem, aby zachránil ukradeného koně svého sedláka. Bířič snad že ještě se nevzpamatoval a na jezce dobře nepohlídl, domníval se, že ten druhý také s ukradeným koněm ujíždí, i chytil koně za uzdu a láteril na zloděje. Lidé přiskočili na pomoc. Rytíř vida, že otočen jest chumácem zavlajících lidí, křičel: «Pryč, pryč,» a když volání nepomáhalo, začal oháněti se

zbraní, až bílejší krev na tváři vyskočila. Lidé vidouce krev, sypali se na útočníka, aby ho s koně dolů strhli, i primas s radními volal: »Držte ho, dolů s ním!« Však rytíř s koněm byli za jedno. Bítka zbraň blýskala se nad hlavami, a bujný kůň zadkem vyhazoval a předními nohama se vzpínal, že lidé chtějí nechtě ustupovali. Bílejší však na takové pasálmány zvyklý (sloužil také někdy na vojné mezi řadnými) domněle, ukradeného koně nepustil a pustit nechtěl. Rytíř vida nezbytí u velké hněvivosti počal koněm točiti až bílejší ke zdi domu přibíhal, přiláčil a nechtě šerhu více ocelem zbiti, nohou kopl, až mu ostruhou kabát potrhal, bujný kůň byl by ho snad i poslapal, kdyby rozzuřený lid jezdce s koně dolů nebyl strhl. Padl na zemi s rapírem v ruce. Zbraň se přelomila. Lidé hrozili mu zabítím a již i několik ran na něho padlo. Statečný, silný muž se vzbodil, vyňal zastrčenou za pásem banditku a převrhnul koutek. Dříve však nežli stiskl, zachytil mu ruku primas a s ním několik jiných, a již odváděli »lupiče« k rathouzu. Za zatčeným krácel vítězoslavně bílejší s potrháním kabátu a poskrábanou tváří. Poddal se musel na chvíli nepřiznivému osudu. Set pokojně, několikráte jen vzkřikl, hrotem úderů do těch, kteříž ho vedli jako zajatce, a něco hodil nadávek na Pražany. Za nimi holomek šerhův koně vedl.

(Pokračování.)

Z Posledních sonetů samotáfe.

Od Jaroslava Vrchlického.

CESTOU ARGONAUTŮV.

Když s Argo jeli pláni Euxinu, den clumrný byl a k západu se klonil, jak velké ptáky vítr mračna honil, kraj celý tměl se, hory stály v stínu.

Tu z dálky divný obraz v skalín klinu se zmítí mlh, kam krev červenáek ronil, mih' v zrak jim; lidské tělo orel clonil svou perutí a pod ním v prohlubinu

Krev stékala jak černý přival. Tělo se zmítalo a chvělo v divé křeh. Mzik! Zřelí bleskem rozhrážděné čelo.

Vše zmizelo, vzlyk mozem letěl hlasný, jak vlny křví a jak víchr ječí! Ném každý víc v svůj stulil se plášť rasný.

PHEIDIAS PŘED SOCHOU ZEVA
OLYMPIJSKÉHO.

»Slon, zlato, mramor s drahokamy všemi jsou pouhý prach před myšlénkou mou ryzí; tvá duše zdoutá zabyhly své řízy, a před tou jediné jest člověk němý.

Třes křtěl, brou, mozem třes a zem! Jak v slunci prach to jednou všechno zmizí pod kosou času, který všechno sklízí, vše zahalí v tmy zmaru perutími!

Má myšlénka je nesmrtelná pouze, jak ty, ó Bože, který moji touze jak milci milenka jsi vzdal se celý.

Ty třeba sám nepřekááš Fata vzteky, jež zhlití vše, přes tebe přejdou věky, ne přes chvíle, v kterých jsme spolu bdělí.

SONET V JESENÍ

Tak s šperkem svým, mře Vesna nedojímá jak tklivá jeseň v pestrobarevném hávu, kam země klade unavenou hlavu, kde v mlhách října se tak sladce dřímá.

Nad mroucím ohněm slunce v stínech klímá kmet, večer mdlý, jenž patře ve záplavu hasnoucích červánků, v jich zlatohlavu dne žezlo slábnoucí již rukou třímá.

Snad z poslední své vycházky se valí do města davy — zítra přest' bude, je konec všemu, vítej, křebe, milý!

Ó, pláně, v mlhách táhnoucí se v dál, ó, hvězdy, v pršce listů zlatorudé, kdo myslí na vás v smutné noční chvíli?

SNÍH.

Tříst rozbitých hvězd světla k spící zemi, ten zářak zimy, sníh, vše kolem kryje, rmut země mění sám na lůž, plá střechami i stromů haluzemi.

Jak vždycky jsem před zázrakem tím němý, stesk zašlých dnů a mládí utopie se z bělosti té, která sní, lže v tůň duše utýranou víchry všemi.

Mně sníh je symbol velikého klidu. Jak tiše s nebes zachmuřených padá, jak soucitně tu všecku halí bídu!

Ty hvězdy černé i ta pustá lada, plášť jeho sobolový na vše stačí i na tu v trávě malou kostru ptáčí.

OSUD.

Ach, vinit osud z všeho, co nás stihne, jak pohodlné někdy, vždy však pravé! On Caesar a my řeknem klidně »Ave!« a lhostejně on palec nám vstříc zdvihne.

Led srdce tvého chvěje se a jhne, co bolelo, to třesl v dálku plave, jen chť a věř — a je všechno zdravé a z číse rozkoše zas ret si přihne;

On kdyby nestál za námi tak děsný, tak beze smíru a tak neuprosný, tak vítězíci katan vůle naší,

V ráz všechna poupata on spálí Vesny, v ráz oloupí nás růžové vše o sny, nás ještě v hrobě výčtkami straší.

PO PŘEČTENÍ LOTIHO KNIHY »POUŠT'.

Ten pochopí tě, komu poušt' je žití, tak jednotvárně všechno, kdy den ke dni se šine bezvýznamný, prázdny, všední, kde v písku škeblí pár mdlým leskem svítí.

Ó, chudičké dnů našich všechno kvítí! Ó, cesty noci, jež se stále nední, kde vášně, beduini zdraní, bědní, již čouvají, když na svůj lup se hltí.

Kde stanu plachtami nám vítr třese a hvězdy zřít k nám lhostejně a líně, kdy nové jitro večerejší den celý.

Že Jerusalema kdes, nam v sluch se nese. Co platný nám, stín sedneš na ruině, než stihneš jej, mdlý, sám a umrtvělý...

SLOUP MEMNONŮV.

Má duše druhdy sloup Memnonův byla, jenž ozýval se vždy, když slunce krásy neb lásky-luny stopily jej jasy, až dálná poušt' tím zpěvem hlaholila.

V té písni celá moje duše žila, dne mladého v ní přizavřené řasy v ráz rozlétly se v prostory a časy, svět objaly i velduchů všech dýla.

Co stalo se, že trhlina dnes dlouhá jde sloupem, jenž je od té chvíle němý, jen chví se — zpívati víc nedovede?

Že píseň zmizela a zbyla touha? Vše, slunce, luna se zářaky všemi, pro jedny oči, jedno čelo bledé!

SUSPIRIA.

I já chtěl leccos. Ne se zdát, leč být. Já loutna byl a jistě schopna zvuku, však chyběl vzdal, kdo podal by mi ruku, jak chtěl bych, zřídka já jen mohl znít.

Já pochopit a obejmout chtěl žití, já radost cítil, chytit vždy jen muku a v každém svého srdce mroucím tluku jen s Hamletem se rval o pouhé Bytí.

Dnes lhostejno mi všechno, Z povinnosti dít žiju, musím. V posměch jest mé dílo, jímž nekoupil jsem ani — rakev svoji.

Tak lhostejně zřím ke dnům budoucnosti; nad hrobem všeho, co mi kdysi milo, sloup časem zvětralý má pýcha stojí.

Medřická.

Napsala Božena Viková Kunětická.

(Pokračování.)

o se stalo vaší dcerušce? — tázala se manželky Janovy měkce, ale také stíněně, poněvadž viděla, že se vyhýbá jejímu pohledu a to zámyslně.

»Jan ji veze k doktorovi — stíně,« odpověděla Dašková dívajíc se přes hlavu dívčinu někam do modra nebes.

»Co je vaší dcerušce?« otázala se znova Medřická Jana, když bral od své ženy lahvičku s mlékem.

»Měla jsi dát na ni kus papíru,« pravil on Anně, jakoby přeslechl slova dívčiny, vračeje jí lahvičku.

»Kde bych vzala papír? Zabal ji do sáčku — však je dobře ucpaná.«

Děvčátko zakvílelo. Medřická lehounce přikročila k vozu a nahnula se nad dítětem.

»Nando! Nanouško!« pravila tiše, »ty stůněš? Vezmi mě sebou, vezmi k sobě do peřinek.«

Holčička místo odpovědi zaplakala, a starý Dašek prohodil skoro utpurně:

»Nemluvte na ni, slečno! Chťela by zase k māmě.«

»Kdy se rozstaneš?« tázala se Medřická plna skutečného ústastenství pro tu maličkou.

»Dnes v noci,« odpověděl s úmyslným důrazem stařec a pravil k Janovi: »Jeď zvolna — nelet. Času je dost na to. Máš všechno? Nezapomněl jsi nic?«

Jan zavrtěl hlavou a přejal od otce oprati. Když již chtěl kravky popohnati, přistoupila jeho žena všechna uzardělá a ostýchavá, protože Medřická dosud stála těsně u vozu, k své dcerušce, rozhrnula ji hrachy na obličejí sátek a nabyhaje svou tvář až k jejím rtům něco jí šeptala.

»A, jen jdi — jdi — rozpláč ji zase,« okřikl ji Jan, švihl do kravek, a ty těžkým, loudavým a nestejným krokem popošly ku předu.

Starý Dašek se díval za vozem upjatě, a jeho snacha rychle shrnuje si na prsou košili přehla zase do světnice, po nikom se neohlédnuvši a majíc na rtech ještě neustále ten úsměv plný rozpakův a nepřiznané omluvy.

»Kam jede?« ozvala se znova dívka nevědouc, má-li odejít nebo zůstat a sledávajíc, že obě by mohlo Daška rozladiti.

»Do Rozmyslova.«

»Má pěknou, vysušenou cestu dnes?«

»To je všechno jedno, jaká je cesta. On i kravky umějí ve všem chodit.«

»Má horečku Nanda?«

»Je celá žhavá jako v ohni. A tak je to. Ke všem starostem a nesnázím ještě se vždycky něco jiného připele. Kdyby člověk nevěřil, že je na světě boží slitování — co by si počal? Co by si počal, slečinko?«

Medrická se zarděla, ale dětině se zarděla, že ji starce přímo oslovil. On se pátravě zahleděl do jejího obličeje, rozkýval se tělem, a zdálo se, že čeká od ní důležitou odpověď.

»Tak co myslíte, že by si počal, slečinko?« optal se po chvíli, když viděl, že dívka otázku jeho snad podceňuje.

»Musel by dělat, co dělá nyní,« odpověděla ona vážně a mírně. »Lopotit a strádat den ode dne, přijímat ránu za ranou a tak časem si zaplákat. V slzách je taky útěcha.«

»A myslíte, že by mu to stačilo, kdyby si nemyslí, že zítra může být líp, a že Ten na výsosti nejednou může všechno změnit?«

»Muselo by to stačiti — jak jinak?« Kdyby

ukrátil anebo změnil — na to si vzpomněl! Takový hrdina se ještě nenarodil, aby Boha nepotřeboval. — A dřejte se, zvolal natahuje ruku směrem k lesu, »Jan už tamhle zahýbá. Snad mu holka nepláče —«

Medrická podívala se v tu stranu, kam ukazoval, a spatřila malý vůz s košatinou, v níž probleskávaly pruhované peřiny, dvě malé, vážné kravky, a Jana krácejícího podle vozu. V prsou ji něco sevřelo, tak že se jí do očí slzy vedraly, a pývěděla proč.

»Musím jít —« pravila. »Bude brzy čas.«

Na starém Daskovi bylo však patrné, že by rád ještě coś jí řekl. Stál, díval se hned na ni, hned před sebe, hned za Janem, a mnil si ruce.

její energii. Všecka zmátaná otázkou starcovou počala si rovnat školní sešity, které v ruce nesla, a neodpovídala. Neměla ani slov, ani hlasu.

»Co jste si povídali?« a opět zahleděl se na ni upřeně.

»Máme si vždycky co povídat,« pravila Medrická zvolna a pozvednouši náhle svoje usazené oči dodávala nejistě, ale s dětskou důvěrou: »Je vám snad proti mysli, že pan Bohuslav se mnou se stýká?«

»A ne,« odpověděl Dašek svým způsobem. »Co pak mně může být do toho? Jen at' k vám nechodí třeba jako zloděj. Proti tomu jsem.«

Medrická vztáhla rychle ruku po jeho a dotkla se jí lehounce a teple.

Valašské oddělení na Národopisné výstavě československé v Praze.

(Dle fotografie M. Ašltera v Praze.)

neměl jiné víry, měl by aspoň víru ve vlastní síly, ve vlastní vytrvalost, a ta by mu dodávala taký odvahu.«

Starce upíral neodvratně zrak na tvář Medrické, díval se do jejích očí, na její rty a byl hluboce zamyšlen.

»Vy nevěříte v Boha?« tázal se náhle, a dívka viděla jasně, jak se mu jeho úzké bledé rty zachvěly.

»Věřím,« pravila klidně a podívala se starci pevně do očí.

»Jako já?« tázal se on.

»Tak ne jako vy. Věřím v Boha příliš velikého, nedostižného, abych mohla si mysliti, že se mými malými nesnáze zabývá.«

»A to máte pravdu, že jsou vaše nesnáze malé. Ale až jednou budete se pod starostmi ohýbat, až už vám na ně ani rozum nestačí, pak budete jistě věřit, že vám je může Bůh

»Jak zde budete dlouho v Pulenci?« pravil a posunul svůj pohled někde nad její hlavu.

»Do prázdnin. Jsem zde jen na výpomoc a myslím, že mne v Pulenci dále než do prázdnin nenachájejí.«

»A co jste si všude povídali s Bohuslavem?« tázal se dále starce neustále dívaje se nad její hlavu, jakoby tam své otázky četl.

Medrické vhrnula se všechna krev do obličeje. Ještě včera tvrdila, že každému, koho potká, velebníčkovi z Rozmyšle, řidičmu Rábkovi atd. atd. poví o večerní návštěvě Bohuslavově, a teď pojednou cítila leknutí, jakoby ji byl starý Dašek při nějakém nedovoleném činu přistihl, její sebevědomí bylo to tam, a v tom náhlém jejím zapření spočívala celá ostýchavost mladého děvčete, která u ní nyní propukla proti všem jejím názorům, proti celému jejímu přesvědčení a podlomila všechnu

»To jsem mu také měla za zlé. On to vícekrát neucíní, jistě neucíní. Také k tomu nesvolím.«

»A Jan je již v lese —« pravil Dašek nevšímaje si ani jejího pohybu, ani jejích slov. »No, Bůh ho sprovodí. Toho děvčete by bylo škoda. Uměla se přitulit jako jehně.«

»Nehnévate se na mne?«

»A proč bych se hněval? Na mém životě se už nic nezmění, a po tom ostatním —? To ostatní je zase těch, kdo budou po mně žít. Co bych se jim do toho pleť? Vždyť vidím, že mám už rozum příliš starý na všechno —«

»Pane Dašku —«

»Dobře — dobře. Jděte teď do školy, aby děti na vás nečekaly. Co bych se zlobil?«

Dopověděv to pohlédl Dašek skoro mírně na dívku a obrátil se ke dveřím.

Medrická zašeptala neurčitý pozdrav anebo